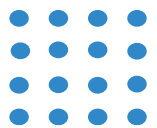

החינוך היוצר
— חינוך דואלי-הומניסטי —

● ● ● ● ●
למידה

דואלית-הומניסטית

מהו החינוך יוצר: חינוך דואלי-הומניסטי

השיטה הדואלית מחברת בין למידה עיונית ללמידה מהתנסות ויוצרת זיקה שיטתית ומתמשכת בין בית הספר לבין העולם האמיתי.

השיטה הדואלית מחברת בין עולם ההשכלה הכללית לבין הידע המעשי שנוצר ומתגבש כל הזמן בעולם העבודה, החברה והתרבות.

חינוך דואלי הומניסטי

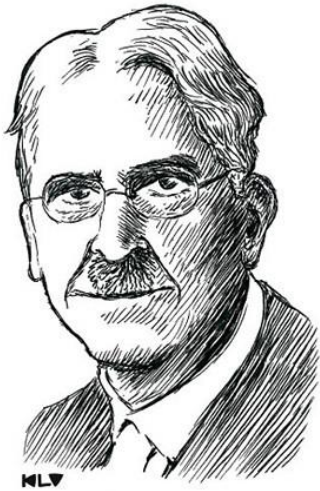

החינוך ההומניסטי מבוסס על תפיסת עולם שלמה ועמוקה המתייחסת לבני אדם כאל תכלית, מתוך חתירה למימוש האדם ולחירותו. בית הספר מכוון לטיפוח רב צדדי של אישיות התלמידים, פיתוח אקלים חברתי של מוגנות והגינות, פיתוח גישה קהילתית ומעורבות חברתית, פיתוח אינטלקטואלי של התלמידים, שימוש בסוגים שונים של דיאלוג עם התלמידים, פיתוח דרכי הוראה שבהן הדעת משמשת הכשרה לפיתוח האנושיות, הבטחת תשתית פיזית בטוחה ומסבירת פנים, וטיפוח אישיותי ומקצועי של סגל המורים. החינוך היוצר מביא את השילוב שבין השיטה הדואלית לתפיסה ההומניסטית.

הסתכלות הוליסטית שלמה על הפרט וחתירה לפיתוח הפוטנציאל האנושי הגלום בכל תלמיד, זאת באמצעות למידה עיונית והתנסות אותנטית בחיי המעשה.

למידה דואלית כמקור ללמידה משמעותית

על פי ג'ון דיואי (1916, דמוקרטיה וחינוך) "בנייה מחדש או ארגון מחדש של הניסיון המוסיפים למשמעותו של הניסיון ומגדילים את היכולת לכוון את מהלכו של הניסיון שיבוא אחריו".

למידה משמעותית היא למידה שבה הלומד בונה מחדש את תובנותיו ויוצר תשתית לתובנות עשירות יותר בעתיד.

כלומר, מבחינת העבר, למידה משמעותית מעניקה משמעות חדשה להתנסות קודמת – מבהירה, מנהירה ומעצבת אותן, ומבחינת העתיד היא פותחת אפשרויות להתנסויות חדשות, נבונות יותר שהיו בלתי אפשריות ללא "המשמעות" החדשה שניתנה להן.

"לפיכך החינוך הוא תהליך-חיים ולא הכנה לחיים עתידיים. על בית הספר לייצג את החיים באופן אמיתי, כפי שהילד מכירו מביתו, משכונתו וממגרש המשחקים שלו. על חיי בית הספר לצמוח באופן הדרגתי מחיי הבית ולהיות מורכבים מהפעילויות שהילד כבר מכיר מביתו." (דיואי, 1897)

הטקסונומיה של בלום

הטקסונומיה של בלום בנויה משש רמות חשיבה באופן מדרגי מהפשוט אל המורכב, כך שהשגת רמה קוגניטיבית בשלב גבוה, מותנית בהשגת רמות קודמות לה.

נולד כביקורת על אופן הלימוד בבתי הספר שמתמקד בחשיבה מרמה נמוכה וכולל בעיקר משימות הדורשות זיכרון, שינון והבנה. הם הסבירו כי התמקדות בשינון וזכירה של חומר, ללא ניסיון לפתח יכולות חשיבה מורכבות יותר, הופך את הלימוד בבתי הספר עקר ולא רלוונטי עבור התלמידים. לאור זאת, השאיפה היא לקדם רמות גבוהות של חשיבה בלמידה כמו יישום של ידע קיים במקרים חדשים, ויצירה מקורית של התלמידים המושתת על בסיס ידע קיים. (Bloom, 1956)

התייחסות שיפוטית וערכית לרעיונות, מעשים, פתרונות וכדומה. היכולת לבצע שיפוט כמותי או איכותי של תוצר כלשהו ולהצדיק את הקריטריונים ששימשו לשיפוט.

הערכה

צירוף רכיבים ואלמנטים לכדי שלמות. תהליך של צירוף חלקים והרכבתם. התוצר צריך להיות דגם, מבנה, או פתרון מקורי של הבונה.

סינתזה

פירוק יחידה נלמדת לחלקים המרכיבים אותה והבנת היחס בין הרכיבים. הבנת יסודות החומר הנלמד ואופן ארגונו. הלומד נדרש להבדיל באופן עצמאי בין עובדות והנחות, עיקר ותפל.

אנליזה

שימוש בידע הנלמד והכללים שנלמדו לכדי יישומם בפועל במצבים חדשים. הלומד נדרש להתאים בעצמו פתרון למצב שטרם נתקל בו.

יישום

יכולת בסיסית לפרש ולתרגם את הידע הנלמד לכדי משמעות. הכוונה כאן היא לרמה הנמוכה ביותר של הבנה. ברמה זו התלמיד יודע מה נאמר ויכול להשתמש בחומר או ברעיון שנמסר לו בלי להתייחס בהכרח לחומר אחר.

הבנה

היכולת לשלוף מהזיכרון פירטי מידע, עובדות ומינוחים שנלמדו. הדגש הוא על זכירת פירטי ידע כגון רעיונות, עובדות ותופעות.

ידע

התנאים ללמידה דואלית

ערך ללומד ולחברה

תהליכי הלמידה מספקים חוויה חיובית נותנים מענה לצרכים חברתיים, קוגניטיביים, רגשיים, נותנים ביטוי לסגנונות לימוד שונות, מזמנים חיזוק הזהות, מאפשרים בירור תפיסות, מפתחים הבנה, ההעמקה ויישום של הנלמד, תוך שליטה במיומנויות והישגים גבוהים.

מעורבות הלומד

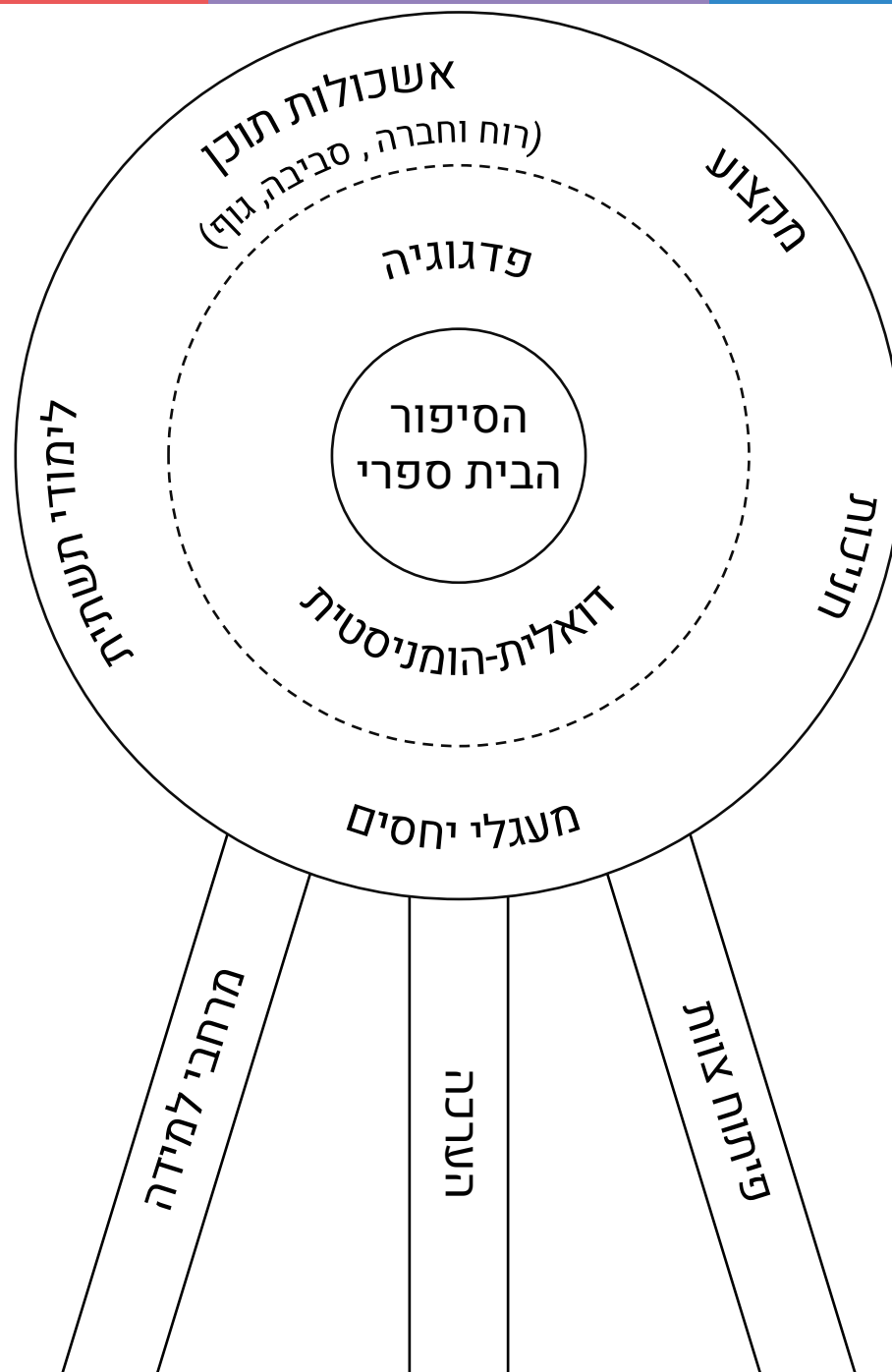
התלמיד מעורב בתהליך הלמידה, היא מזמנת התנסות פעילה במעגלים שונים תוך פיתוח תחושת מסוגלות, התלמידים שותפים על ידי העלאת יוזמות, ביצוע תהליכי למידה, בחירת דרכי הלמידה, עבודה בצוותא הצכת תוצרים, מתן משוב.

רלוונטיות ללומד

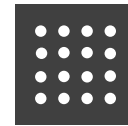
מזמנת עיסוק בתכנים, במסרים וברעיונות מאתגרים, מבקרנים ומעוררי עניין ללומד, קושרת בין הנלמד לניסיון ולידע קודמים.

פרוגרמת החינוך היוצר

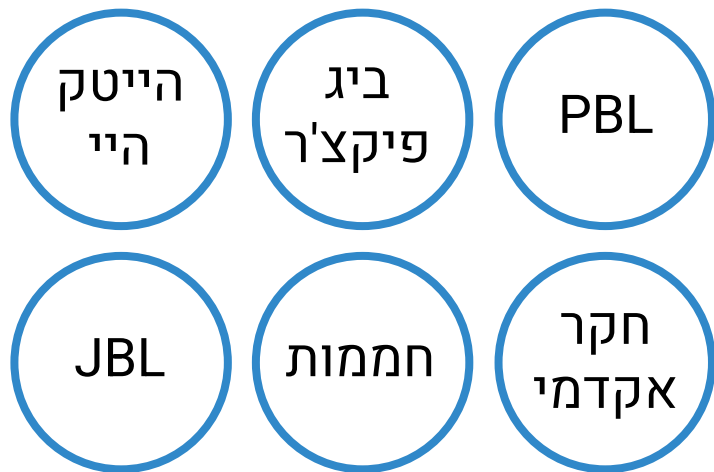

פרקטיקות ללמידה דואלית-הומניסטית

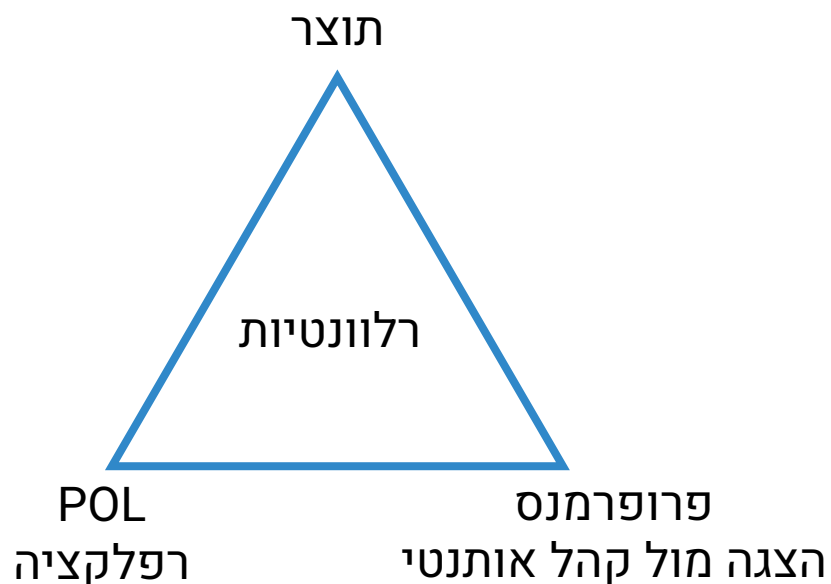

פרקטיקה

שימוש בפרקטיקות פדגוגיות רלוונטיות על בסיס סטנדרט החינוך היוצר

משולש הערכה מעצבת

למידה

אינטרדיסציפלינרית

מעבר לאשכולות תוכן:
רוח ישראלית, רעיונות גדולים, סביבה וגוף.

גישה המשלבת ידע וכלים מתחומים שונים, במטרה לפתח חשיבה ביקורתית, יצירתיות ומיומנויות רלוונטיות לשוק העבודה וחיבור לחיים האמיתיים

